

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 19 september 2018*

”Begäran om förhandsavgörande – Brådskande mål om förhandsavgörande – Polissamarbete och straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Skäl för att vägra verkställighet – Artikel 50 FEU – Arresteringsorder som utfärdats av de rättsliga myndigheterna i en medlemsstat som inlett förfarandet för utträde ur Europeiska unionen – Osäkerhet beträffande de regler som ska gälla för förbindelserna mellan denna medlemsstat och unionen efter utträdet”

I mål C-327/18 PPU,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av High Court (Överdomstolen i brottmål, Irland) genom beslut av den 17 maj 2018, som inkom till domstolen den 18 maj 2018, i ett mål avseende verkställighet av europeisk arresteringsorder som utfärdats för

RO,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna C.G. Fernlund (referent), A. Arabadjiev, S. Rodin och E. Regan,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

med beaktande av den hänskjutande domstolens ansökan av den 17 maj 2018, som inkom till domstolen den 18 maj 2018, om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål enligt artikel 107 i domstolens rättegångsregler,

med beaktande av första avdelningens beslut av den 11 juni 2018 att bifalla ansökan,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 juli 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- RO, genom E. Martin-Vignerte och J. MacGuill, solicitors, C. Cumming, BL, och P. McGrath, SC,
- Minister for Justice and Equality, genom M. Browne, G. Hodge, A. Joyce och G. Lynch, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av E. Duffy, BL, och R. Barron, SC,
- Rumäniens regering, genom L. Lițu och C. Cantâr, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: engelska.

- Förenade kungarikets regering, genom S. Brandon och C. Brodie, båda i egenskap av ombud, biträdda av J. Holmes, QC, och D. Blundell, barrister,
- Europeiska kommissionen, genom S. Grünheid, R. Troosters och M. Wilderspin, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 7 augusti 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 50 FEU och av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslutet).
- 2 Begäran har framställts i samband med verkställighet i Irland av två europeiska arresteringsorder som domstolar i Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland utfärdat för RO.

Tillämpliga bestämmelser

EU-fördraget

- 3 I artikel 50.1–3 FEU föreskrivs följande:

”1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur unionen.

2. Den medlemsstat som beslutar att utträda ska anmäla sin avsikt till Europeiska rådet. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer ska unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat där villkoren för dess utträde fastställs, med beaktande av dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal ska förhandlas i enlighet med artikel 218.3 [FEUF]. Det ska ingås på unionens vägnar av rådet som ska besluta med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

3. Fördragen ska upphöra att vara tillämpliga på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten med enhällighet beslutar att förlänga denna tidsfrist.”

Rambeslutet

- 4 Skälen 10 och 12 i rambeslutet har följande lydelse:

”(10) Systemet med en europeisk arresteringsorder vilar på en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna. Tillämpningen av systemet får avbrytas endast om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter de principer som fastställs i artikel [2 FEU], vilket fastslagits av rådet med tillämpning av [artikel 7.2 FEU], och med de följder som avses i punkt [3] i samma artikel.

...

(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i [artiklarna 2 och 6 FEU] och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ..., särskilt kapitel VI i denna. Inget i detta rambeslut får tolkas som ett förbud att vägra överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om det finns objektiva skäl för att tro att den europeiska arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl.”

5 I artikel 1 i rambeslutet, vilken har rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”, föreskrivs följande i punkterna 2 och 3:

”2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

6 I artikel 26 i rambeslutet, med rubriken ”Avräkning av tiden för frihetsberövande i den verkställande staten”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Den utfärdande medlemsstaten skall avräkna tiden för frihetsberövande som beror på verkställighet av en europeisk arresteringsorder från det totala frihetsberövande som skall avtjänas i den utfärdande medlemsstaten som ett resultat av att ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd har dömts ut.”

7 Artikel 27 i rambeslutet har rubriken ”Möjligheter till åtal för andra brott”. Punkt 2 i den artikeln har följande lydelse:

”... en överlämnad person [får] inte åtalas, dömas eller på annat sätt berövas sin frihet för något annat brott, som begicks före överlämnandet, än det brott för vilket personen överlämnades.”

8 I artikel 28 i rambeslutet behandlas överlämnande eller efterföljande utlämning till en annan medlemsstat än den verkställande medlemsstaten.

Irländsk rätt

9 Rambeslutet införlivades med irländsk rätt genom European Arrest Warrant Act 2003 (2003 års lag om europeiska arresteringsorder).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

10 RO blev föremål för två europeiska arresteringsorder som sändes till Irland av domstolar i Förenade kungariket.

11 Den första, som utfärdades den 27 januari 2016, gäller brotten mord och mordbrand som påstås ha begåtts den 2 augusti 2015. Den andra, som utfärdades den 4 maj 2016, gäller brottet våldtäkt som påstås ha begåtts den 30 december 2003. Var och en av dessa gärningar kan leda till livstids fängelse.

12 RO greps och häktades i Irland den 3 februari 2016. Han hålls sedan detta datum häktad i den medlemsstaten med stöd av de två europeiska arresteringsorder som utfärdats för honom.

- 13 RO motsatte sig ett överlämnande till Förenade kungariket, och åberopade därvid bland annat denna medlemsstats utträde ur unionen samt artikel 3 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen). Han hävdade att han skulle kunna utsättas för omänsklig och förnedrande behandling om han placerades i fängelset Maghaberry på Nordirland.
- 14 På grund av sitt hälsotillstånd kunde RO inte höras förrän den 27 juli 2017.
- 15 Efter att ha undersökt RO:s påståenden rörande den behandling han eventuellt kunde komma att utsättas för i Nordirland slog High Court (Överdomstolen i brottmål, Irland), i beslut av den 2 november 2017, fast att det, på grundval av specifika och aktuella uppgifter om förhållandena i Maghaberry-fängelset, kunde anses att det fanns en verklig risk för att RO, på grund av sin sårbarhet, skulle utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling. Den domstolen ansåg det nödvändigt, mot bakgrund av dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru (C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), att begära förtydliganden från myndigheterna i Förenade kungariket om de förhållanden under vilka RO skulle hållas frihetsberövad om han överlämnades.
- 16 Den 16 april 2018 lämnade den rättsliga myndighet som utfärdat de europeiska arresteringsorden, Lagside Court in Belfast (domstol i första instans i Belfast, Förenade kungariket), information om hur kriminalvårdsförvaltningen i Nordirland hade för avsikt att hantera risken för att RO utsattes för omänsklig eller förnedrande behandling i Nordirland.
- 17 High Court (Överdomstolen i brottmål) har angett att den underkänner samtliga invändningar som RO framfört mot ett överlämnande, förutom de som rör Förenade kungarikets utträde ur unionen och den invändning som avser artikel 3 i Europakonventionen, med motiveringen att den för att kunna ta ställning till dessa invändningar behöver få svar från EU-domstolen på ett flertal tolkningsfrågor.
- 18 High Court (Överdomstolen i brottmål) har erinrat om att Förenade kungariket den 29 mars 2017, med stöd av artikel 50 FEU, anmälde sin avsikt att utträda ur unionen till Europeiska rådet och att denna anmälan torde leda till Förenade kungarikets utträde ur EU den 29 mars 2019.
- 19 Nämnda domstol har angett att RO, om han överlämnas, med all sannolikhet fortfarande kommer att sitta i fängelse i Förenade kungariket efter detta datum.
- 20 High Court (Överdomstolen i brottmål) har även påpekat att avtal eventuellt kommer att ingås mellan unionen och Förenade kungariket för att reglera förbindelserna mellan dessa parter omedelbart efter utträdet eller på längre sikt, bland annat på områden som det som omfattas av rambeslutet.
- 21 För närvarande råder det dock osäkerhet kring denna möjlighet och det är inte känt vilken typ av åtgärder som kommer att vidtas, bland annat vad gäller EU-domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden.
- 22 High Court (Överdomstolen i brottmål) har angett att enligt Minister for Justice and Equality (justitie- och jämställdhetsministern, Irland), ska rätten tillämpas såsom den är utformad för närvarande och inte såsom den skulle kunna vara utformad i framtiden efter Förenade kungarikets utträde ur unionen. Enligt den hänskjutande domstolen har ministern härav dragit den helt korrekta slutsatsen att RO ska överlämnas på grundval av de nationella rättsregler som genomför rambeslutet.
- 23 Den hänskjutande domstolen har påpekat att RO är av motsatt uppfattning och anser att det med hänsyn till osäkerheten kring de rättsregler som kommer att gälla i Förenade kungariket efter medlemsstatens utträde inte kan garanteras att hans rättigheter enligt unionsrätten kan utövas som sådana i praktiken, vilket medför att han inte ska överlämnas.

- 24 Den hänskjutande domstolen har preciserat att RO har angett följande fyra aspekter av unionsrätten som teoretiskt sett skulle kunna åberopas:
- rätten till avräkning av tiden för frihetsberövande i den verkställande staten enligt artikel 26 i rambeslutet,
  - den så kallade specialitetsprincipen i artikel 27 i rambeslutet,
  - den rättighet som begränsar överlämnande eller efterföljande utlämning enligt artikel 28 i rambeslutet, och
  - respekten för den överlämnade personens grundläggande rättigheter i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).
- 25 Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer frågan huruvida ett överlämnande av en person, såsom RO – i händelse av en tvist vad gäller någon av dessa fyra aspekter och i avsaknad av bestämmelser som ger EU-domstolen behörighet att meddela ett förhandsavgörande därom – ger upphov till en betydande risk, som inte är rent hypotetisk, för att personen utsätts för en orättvis behandling, så att överlämnande inte bör beviljas.
- 26 Mot denna bakgrund beslutade High Court (Överdomstolen i brottmål) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Med hänsyn till

- att Förenade kungariket har anmält sin avsikt att utträda ur unionen enligt artikel 50 FEU,
- att det är oklart vilka överenskommelser som kommer att träffas mellan unionen och Förenade kungariket för att reglera deras förbindelser efter Förenade kungarikets utträde, och
- den därav följande osäkerheten med avseende på i vilken utsträckning RO, i praktiken, kommer att kunna utöva sina rättigheter enligt fördragen, stadgan eller relevant lagstiftning om han överlämnas till Förenade kungariket och om han fortfarande är frihetsberövad när Förenade kungarikets utträder ur unionen,

innebär unionsrätten att en anmodad medlemsstat ska vägra att överlämna en person till Förenade kungariket enligt en europeisk arresteringsorder, när denna person annars skulle överlämnas enligt den medlemsstatens nationella rätt,

- a) i samtliga fall,
- b) i vissa fall, med hänsyn till de särskilda omständigheter som är aktuella i fallet,
- c) inte i något fall?

2) Om fråga 1 ska besvaras i enlighet med led b), vilka kriterier eller överväganden ska domstolen i den anmodade staten ta ställning till för att avgöra huruvida överlämnande inte är tillåtet?

3) Med avseende på fråga 2, är domstolen i den anmodade staten skyldig att skjuta upp det slutliga beslutet om verkställighet av den europeiska arresteringsordern och avvakta större klarhet kring de rättsregler som ska antas efter det att den anmodande staten har utträtt ur unionen,

- a) i alla fall,
- b) i vissa fall, med hänsyn till de särskilda omständigheter som är aktuella i fallet,
- c) inte i något fall?

- 4) Om fråga 3 ska besvaras i enlighet med led b), vilka kriterier eller överväganden ska domstolen i den anmodade staten ta ställning till för att avgöra om den måste skjuta upp det slutliga beslutet om verkställighet av den europeiska arresteringsordern?”

Förfarandet för brådskande mål

- 27 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt det förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som föreskrivs i artikel 107 i domstolens rättegångsregler.
- 28 Till stöd för denna ansökan har den hänskjutande domstolen hänvisat till den omständigheten att RO för närvarande hålls häktad i Irland enbart på grundval av de europeiska arresteringsorder som utfärdats av Förenade kungariket i syfte att lagföra honom och att överlämnandet av honom till denna medlemsstat beror på EU-domstolens svar. Den har framhållit att handläggning av målet enligt det ordinarie förfarandet skulle förlänga RO:s häktningstid avsevärt, trots att han omfattas av oskuldspresumtionen.
- 29 I detta hänseende ska det inledningsvis påpekas att förevarande begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rambeslutet, som omfattas av de områden som avses i avdelning V – om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa – i tredje delen i EUF-fördraget. Denna begäran kan således bli föremål för förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.
- 30 Vad därefter gäller villkoret att målet ska vara brådskande, ska det enligt EU-domstolens fasta praxis beaktas att den berörda personen för närvarande är frihetsberövad och att frågan om vederbörande ska vara fortsatt frihetsberövad är beroende av utgången i det nationella målet. Den berörda personens situation ska dessutom bedömas utifrån omständigheterna vid tidpunkten för prövningen av ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål (dom av den 10 augusti 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punkt 72 och där angiven rättspraxis).
- 31 I förevarande fall är det utrett dels att RO vid denna tidpunkt hölls häktad i Irland, dels att frågan om hans fortsatta häktning beror på det beslut som kommer att fattas vad gäller överlämnande av honom till Förenade kungariket, vilket beslut har skjutits upp i avvaktan på EU-domstolens svar i förevarande mål.
- 32 Under dessa omständigheter beslutade EU-domstolens första avdelning den 11 juni 2018, på grundval av referentens förslag och efter att ha hört generaladvokaten, att bifalla den hänskjutande domstolens ansökan om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 33 Genom sina frågor, som ska prövas tillsammans, önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida artikel 50 FEU ska tolkas så, att den omständigheten att en medlemsstat har anmält sin avsikt att utträda ur unionen enligt denna artikel får till följd, för det fall denna medlemsstat utfärdar en europeisk arresteringsorder för en person, att den verkställande medlemsstaten ska vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder eller skjuta upp överlämnandet i avvaktan på ett klagande av vilka rättsregler som kommer att gälla i den utfärdande medlemsstaten efter utträdet ur unionen.

- 34 I detta avseende ska det erinras om att unionsrätten, såsom följer av artikel 2 FEUF, bygger på den grundläggande premissen att varje medlemsstat delar en rad gemensamma värden – som utgör grunden för unionen – med alla andra medlemsstater och erkänner att de andra medlemsstaterna delar dessa värden med den. Denna premiss innebär och motiverar att medlemsstaterna hyser ett ömsesidigt förtroende för att dessa värden erkänns och således att den unionsrätt iakttas genom vilken de genomförs (dom av den 6 mars 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, punkt 34 och där angiven rättspraxis, och dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 35).
- 35 Principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna innebär, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av dessa medlemsstater, förutom under exceptionella omständigheter, har en skyldighet att utgå från att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 36).
- 36 Det framgår särskilt av artikel 1.1 och 1.2 samt av skälen 5 och 7 i rambeslutet att detta beslut avser att ersätta den multilaterala utlämningsordning som bygger på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957, med ett system för överlämnande mellan rättsliga myndigheter av dömda eller misstänkta personer för verkställighet av domar eller för lagföring, vilket grundar sig på principen om ömsesidigt erkännande. Rambeslutet syftar således, genom inrättandet av detta förenklade och mer effektiva system, till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet för att uppnå målet för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkterna 39 och 40).
- 37 Principen om ömsesidigt erkännande kommer till uttryck i artikel 1.2 i rambeslutet där det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder utifrån principen om ömsesidigt erkännande och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet. De verkställande rättsliga myndigheterna har alltså endast möjlighet att vägra att verkställa en sådan order om de kan åberopa något av de skäl till att vägra verkställighet som på ett uttömmande sätt räknas upp i rambeslutet och de enda villkor som får uppställas för verkställighet av en europeisk arresteringsorder är de villkor som på ett uttömmande sätt anges i nämnda rambeslut. Det betyder att medan verkställighet av en europeisk arresteringsorder är huvudregeln, har möjligheten att vägra verkställighet utformats som ett undantag som ska tolkas strikt (dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 41).
- 38 I rambeslutets artikel 3 anges således uttryckligen de skäl som gör att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras, i artiklarna 4 och 4a anges de skäl som gör att sådan verkställighet får vägras och i artikel 5 anges de garantier som ska lämnas av den utfärdande medlemsstaten i särskilda fall (dom av den 10 augusti 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punkt 51, och dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 42).
- 39 EU-domstolen har dessutom godtagit att principerna om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna kan begränsas under "exceptionella omständigheter" (dom av den 5 april 2016, *Aranyosi och Căldăraru*, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 82, och dom av den 25 juli 2018, *Minister for Justice and Equality* (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 43).
- 40 EU-domstolen har sålunda funnit att den verkställande rättsliga myndigheten, under vissa villkor, har rätt att avsluta överlämnandeförfarandet enligt rambeslutet när ett sådant överlämnande riskerar att leda till att den eftersökta personen utsätts för en omänsklig eller förnedrande behandling i den

mening som avses i artikel 4 i stadgan (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 104, och dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 44).

- 41 EU-domstolen har i detta hänseende grundat sig dels på artikel 1.3 i rambeslutet, där det anges att detta beslut inte påverkar skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna enligt artiklarna 2 och 6 FEU, dels på den omständigheten att den grundläggande rättighet som garanteras i artikel 4 i stadgan utgör en absolut rättighet (dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 45).
- 42 För att bedöma huruvida det föreligger en verklig risk för att en person som berörs av en europeisk arresteringsorder utsätts för omänsklig eller förnedrande behandling ska den verkställande rättsliga myndigheten enligt artikel 15.2 i rambeslutet bland annat, såsom den hänskjutande domstolen i förevarande mål har gjort, begära att den utfärdande rättsliga myndigheten ska tillhandahålla samtliga kompletterande uppgifter som den anser sig behöva för att kunna bedöma om det föreligger en sådan risk (dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 76).
- 43 RO har emellertid gjort gällande att det till följd av att Förenade kungariket har anmält sin avsikt att utträda ur unionen med stöd av artikel 50 FEU finns en risk för att ett flertal av de rättigheter som han åtnjuter enligt stadgan och rambeslutet inte längre kommer att iakttas efter Förenade kungarikets utträde. Enligt RO har principen om ömsesidigt förtroende, som ligger till grund för principen om ömsesidigt erkännande, oåterkalleligen undergrävs genom denna anmälan, vilket medför att överlämnande enligt rambeslutet inte får äga rum.
- 44 I detta avseende uppkommer frågan huruvida den omständigheten att en medlemsstat anmäler sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 FEU i sig kan motivera, enligt unionsrätten, en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder som utfärdats av denna medlemsstat av det skälet att den överlämnade personen, efter utträdet, inte längre kommer att kunna göra gällande, i den utfärdande medlemsstaten, de rättigheter som personen har enligt rambeslutet och utverka EU-domstolens kontroll av att denna medlemsstat garanterar rättigheterna i överensstämmelse med unionsrätten.
- 45 I detta sammanhang ska det påpekas att en sådan anmälan inte får till verkan att tillämpningen av unionsrätten avbryts i den medlemsstat som har anmält sin avsikt att utträda ur unionen, och att unionsrätten, vilken innefattar rambeslutets bestämmelser och principer om ömsesidigt förtroende och ömsesidigt erkännande, följaktligen fortfarande gäller fullt ut i denna stat fram till dess faktiska utträde ur unionen.
- 46 Såsom framgår av punkterna 2 och 3 i artikel 50 föreskrivs nämligen i den artikeln ett förfarande för utträde som omfattar, för det första, anmälan till Europeiska rådet om medlemsstatens avsikt att utträda, för det andra, förhandlingar och ingående av ett avtal där villkoren för utträdet fastställs med beaktande av de framtida förbindelserna mellan den berörda medlemsstaten och unionen och, för det tredje, själva utträdet vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft eller, om det inte finns något avtal, två år efter anmälan till Europeiska rådet om inte detta, i samförstånd med den berörda medlemsstaten, med enhällighet beslutar att förlänga denna tidsfrist.
- 47 En sådan vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder skulle – såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 55 i sitt förslag till avgörande – utgöra ett ensidigt avbrytande av tillämpningen av bestämmelserna i rambeslutet och skulle dessutom strida mot ordalydelsen av skäl 10 i detta beslut enligt vilket det är Europeiska rådet som ska slå fast att de principer som fastställs i artikel 2 FEU åsidosätts i den utfärdande medlemsstaten för att tillämpningen av systemet med en europeisk

arresteringsorder ska få avbrytas i förhållande till den medlemsstaten (dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 71).

- 48 Enbart den omständigheten att en medlemsstat anmäler sin avsikt att utträda ur unionen i enlighet med artikel 50 i FEU kan följaktligen inte i sig anses utgöra en sådan exceptionell omständighet i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkterna 39 och 40 ovan och som kan motivera en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder som har utfärdats av nämnda medlemsstat.
- 49 Den verkställande rättsliga myndigheten ska emellertid dessutom pröva, efter en konkret och precis kontroll i det enskilda fallet, huruvida det finns grundad anledning att tro att det finns en risk för att den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern, efter den utfärdande medlemsstatens utträde ur unionen, fräntas sina grundläggande rättigheter och de rättigheter som i huvudsak följer av artiklarna 26–28 i rambeslutet, vilka RO har åberopat och vilka har angetts i punkt 24 ovan (se, analogt, dom av den 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (brister i domstolssystemet), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punkt 73).
- 50 Vad gäller de grundläggande rättigheter som anges i artikel 4 i stadgan, vilka motsvarar de som anges i artikel 3 i Europakonventionen (dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 86), konstaterar EU-domstolen – för det fall den hänskjutande domstolen finner, såsom förefaller vara fallet med hänsyn till tolkningsfrågornas formulering och de handlingar som ingetts till EU-domstolen, att det mot bakgrund av de uppgifter som erhållits kan fastställas att det inte finns någon verklig risk för att RO utsätts för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan i den utfärdande medlemsstaten – att det i princip inte finns skäl att vägra att verkställa överlämnandet på den grunden. Detta påverkar inte RO:s möjligheter att, sedan han har överlämnats, använda sig av de rättsmedel som finns i den utfärdande medlemsstatens rättsordning för att, vid behov, ifrågasätta lagenligheten av de förhållanden under vilka han hålls frihetsberövad i en kriminalvårdsanstalt i denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 103).
- 51 EU-domstolen ska emellertid också pröva huruvida den hänskjutande domstolen skulle kunna ifrågasätta denna bedömning med hänvisning till att de rättigheter som enligt rambeslutet tillkommer en person efter överlämnandet inte längre kommer att garanteras efter den utfärdande medlemsstatens utträde ur unionen.
- 52 I detta avseende ska det noteras att den utfärdande medlemsstaten, Förenade kungariket, är part i Europakonventionen och, såsom den medlemsstaten framhöll vid förhandlingen vid EU-domstolen, har införlivat bestämmelserna i artikel 3 i Europakonventionen med sin nationella lagstiftning. Eftersom Förenade kungarikets fortsatta anslutning till denna konvention på intet sätt har samband med dess medlemskap i unionen påverkar inte beslutet att utträda ur unionen Förenade kungarikets skyldighet att iaktta artikel 3 i Europakonventionen, vilken motsvarar artikel 4 i stadgan. Detta beslut kan därför inte motivera en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder med motiveringen att den överlämnade personen löper risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i dessa bestämmelser.
- 53 När det gäller de andra rättigheter som RO har åberopat, och först och främst vad gäller specialitetsprincipen som avses i artikel 27 i rambeslutet, ska det erinras om att den principen är förbunden med den verkställande medlemsstatens suveränitet och ger den eftersökta personen rätt att endast åtalas, dömas eller berövas friheten för det brott för vilket personen överlämnades (dom av den 1 december 2008, Leymann och Pustovarov, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punkt 44).
- 54 Såsom framgår av nämnda dom ska en person ha rätt att göra gällande ett åsidosättande av denna princip vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten efter överlämnandet.

- 55 I beslutet om hänskjutande och i RO:s yttranden vid domstolen hänvisas emellertid inte till något pågående mål avseende denna princip och det finns inte heller några konkreta uppgifter som ger anledning att anta att något rättsligt förfarande kommer att inledas i detta avseende.
- 56 Detsamma gäller den rättighet som avses i artikel 28 i rambeslutet om gränserna för överlämnande eller efterföljande utlämning till en annan medlemsstat än den verkställande medlemsstaten, eftersom beslutet om hänskjutande inte innehåller några uppgifter i detta avseende.
- 57 Det ska dessutom framhållas att bestämmelserna i artiklarna 27 och 28 i rambeslutet motsvarar bestämmelserna i artiklarna 14 och 15 i den Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957. Såsom det erinrades om vid förhandlingen vid EU-domstolen har Förenade kungariket ratificerat den konventionen och införlivat de sistnämnda bestämmelserna med sin nationella lagstiftning. Härav följer att de rättigheter som RO har åberopat inom dessa områden i allt väsentligt omfattas av den nationella lagstiftningen i den utfärdande medlemsstaten, oberoende av dess utträde ur unionen.
- 58 Vad gäller den utfärdande medlemsstatens avräkning av tiden för frihetsberövande i den verkställande medlemsstaten i enlighet med artikel 26 i rambeslutet har Förenade kungariket angett att även denna skyldighet har införlivats med den nationella lagstiftningen och att regeln om avräkning tillämpas oberoende av unionsrätten i fråga om varje person som utlämnats till Förenade kungariket.
- 59 Eftersom rättigheterna enligt artiklarna 26–28 i rambeslutet samt de grundläggande rättigheterna enligt artikel 4 i stadgan skyddas av bestämmelser i nationell rätt inte endast vid överlämnande utan även vid utlämning, är de inte beroende av tillämpningen av rambeslutet i den utfärdande medlemsstaten. Det framgår således, med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, att det inte finns konkreta uppgifter som är ägnade att visa att RO kommer att berövas möjligheten att göra gällande dessa rättigheter vid domstolar i Förenade kungariket efter den medlemsstatens utträde ur unionen.
- 60 Den omständigheten att det – om inget avtal ingås mellan unionen och Förenade kungariket i det avseendet – sannolikt inte kommer att vara möjligt att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen vad gäller dessa rättigheter efter denna medlemsstats utträde ur unionen, påverkar inte denna bedömning. För det första, såsom framgår av föregående punkt, torde nämligen den överlämnade personen kunna göra gällande samtliga dessa rättigheter vid domstolarna i den medlemsstaten. För det andra ska det erinras om att det inte alltid har varit möjligt för de domstolar som har att tillämpa systemet med europeiska arresteringsorder att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Det var, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 76 i sitt förslag till avgörande, närmare bestämt först den 1 december 2014, det vill säga fem år efter Lissabonfördragets ikraftträdande, som EU-domstolen fick obegränsad behörighet att tolka rambeslutet trots att detta skulle börja tillämpas i medlemsstaterna redan den 1 januari 2004.
- 61 Såsom generaladvokaten har angett i punkt 70 i sitt förslag till avgörande måste den verkställande rättsliga myndigheten, för att besluta huruvida en europeisk arresteringsorder ska verkställas, i ett sådant ärende som i det aktuella nationella målet, vid tidpunkten då nämnda beslut om verkställighet ska fattas, kunna presumera att den utfärdande medlemsstaten, i förhållande till den person som ska överlämnas, i allt väsentligt kommer att tillämpa det innehåll i rättigheterna enligt rambeslutet som gäller för tiden efter överlämnandet, efter medlemsstatens utträde ur unionen. En sådan presumtion är möjlig om innehållet i dessa rättigheter, i allt väsentligt, förblir införlivat med den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning bland annat genom att nämnda medlemsstat även efter utträdet ur unionen fortsätter att vara part i internationella konventioner, såsom den Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 och Europakonventionen. Det är endast om det finns konkreta uppgifter som är ägnade att bevisa motsatsen som de verkställande rättsliga myndigheterna kan vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder.

- 62 Tolkningsfrågorna ska således besvaras på följande sätt. Artikel 50 FEU ska tolkas så, att enbart den omständigheten att en medlemsstat har anmält sin avsikt att utträda ur unionen enligt denna artikel inte får till följd, för det fall denna medlemsstat utfärdar en europeisk arresteringsorder för en person, att den verkställande medlemsstaten ska vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder eller skjuta upp överlämnandet i avvaktan på ett klagorande av vilka rättsregler som kommer att gälla i den utfärdande medlemsstaten efter utträdet ur unionen. Om det inte finns grundad anledning att tro att det finns en risk för att den person som är föremål för nämnda europeiska arresteringsorder kommer att fräntas sina rättigheter enligt stadgan och rambeslutet efter den utfärdande medlemsstatens utträde ur unionen, får den verkställande medlemsstaten inte vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder så länge som den utfärdande medlemsstaten tillhör unionen.

Rättegångskostnader

- 63 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 50 FEU ska tolkas så, att enbart den omständigheten att en medlemsstat har anmält sin avsikt att utträda ur Europeiska unionen enligt denna artikel inte får till följd, för det fall denna medlemsstat utfärdar en europeisk arresteringsorder för en person, att den verkställande medlemsstaten ska vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder eller skjuta upp överlämnandet i avvaktan på ett klagorande av vilka rättsregler som kommer att gälla i den utfärdande medlemsstaten efter utträdet ur Europeiska unionen. Om det inte finns grundad anledning att tro att det finns en risk för att den person som är föremål för nämnda europeiska arresteringsorder kommer att fräntas sina rättigheter enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, efter den utfärdande medlemsstatens utträde ur unionen, får den verkställande medlemsstaten inte vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder så länge som den utfärdande medlemsstaten tillhör unionen.

Underskrifter